

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Asan/28/2019
Identifikačné číslo spisu: 2017200370
Dátum vydania rozhodnutia: 24.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2017200370.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako kasačný súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Mališovej a JUDr. Igora Belka, v právnej veci žalobkyne (sťažovateľky) Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, proti žalovanej Slovenskej obchodnej inšpekcii, Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Trnave pre Trnavský kraj, so sídlom Pekárska 23, 917 01 Trnava, za účasti CENTRUX s.r.o., so sídlom Klincová 35, 821 08 Bratislava, IČO: 50 554 158, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. W/0298/02/2015 zo dňa 7. októbra 2015, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/131/2017-85 zo dňa 3. apríla 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaná rozhodnutím č. W/0298/02/2015 zo dňa 07.10.2015 uložila účastníkovi konania HANEX SK, s.r.o., ktorého právnym nástupcom je CENTRUX s.r.o., podľa § 23 ods. 1 písm. a) zákona č. 78/2012 Z.z. o bezpečnosti hračiek a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 78/2012 Z.z.“) pokutu vo výške 2.000 € pre porušenie zákazu uloženého distribútorovi sprístupniť hračku na trh, ak vie alebo by mal vedieť, že hračka nespĺňa požiadavky podľa § 3 a prílohy č. 2 v zmysle § 7 ods. 1 písm. d) zákona č. 78/2012 Z.z., pretože pri kontrole vykonanej dňa 05.06.2015, dňa 03.07.2015 a dňa 30.07.2015 bolo v prevádzkarni Čínsky supermarket, Železničná 28, Sered' zistené, že v ponuke pre spotrebiteľa sa dňa 05.06.2015 nachádzal 1 druh nebezpečného výrobku - 7 ks hračka Baby Toys Mini Music Set, NO.701-, QING XING TOYS á 1,60 eur, napriek tomu, že výrobok bol dňa 05.06.2014 zverejnený na internetovej stránke www.soi.sk v časti Nebezpečné výrobky z dôvodu, že uvedená hračka nespĺňala požiadavky čl. 5.1 b) STN EN 71-

1:2012 Bezpečnosť hračiek. Časť 1: Mechanické a fyzikálne vlastnosti, predstavovala riziko zadusenía, a preto bola nebezpečným výrobkom.

2. Proti uvedenému rozhodnutiu podal prokurátor Generálnej prokuratúry SR pre porušenie § 7 ods. 1 písm. d) a § 23 ods. 1 písm. a) zákona č. 78/2012 Z.z. protest, ktorému nebolo rozhodnutím Slovenskej obchodnej inšpekcie, Ústredným inšpektorátom Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave, č. SK/0343/99/2017 zo dňa 18.07.2017 vyhovené. Na odvolanie žalobkyne Ministerstvo hospodárstva SR rozhodnutím č. 24233/2017-3030-41050 zo dňa 02.10.2017 rozhodnutie o nevyhovení protestu potvrdilo a odvolanie zamietlo.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa v konaní pomerne všeobecne namietala porušenie viacerých ustanovení správneho poriadku pri procesnom postupe žalovanej, v zásade však pri konštatovaní nezákonnosti postupu žalovanej vychádzala zo skutočnosti, že správny orgán spoločnosti HANEX SK, s.r.o. pred vydaním rozhodnutia zo dňa 07.10.2015 o uložení pokuty neposkytla poučenie o jej procesných právach - o možnosti nazeráť do spisu, robiť si z neho výpisy a dať sa zastupovať advokátom alebo iným zástupcom, ako aj z jeho právneho názoru, že správny orgán vydal rozhodnutie bez vykonania dôkazov a že v danom prípade pre prijatie záveru o porušení povinnosti distribútora nebola naplnená podmienka hmotnoprávneho charakteru vyplývajúca z ustanovenia § 7 ods. 1 písm. d) zákona č. 78/2012 Z.z. v spojení s § 6 ods. 9 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z.z.“).

5. Správny súd konštatoval, že zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok), ktorým sa konanie správneho orgánu vo veci spravovalo, žalovanej priamo neukladá povinnosť poučiť účastníka konania o možnosti nazeráť do spisu, robiť si z neho výpisy, či nechať sa v konaní zastupovať advokátom alebo iným zástupcom. Z ustanovenia § 3 ods. 2 Správneho poriadku v tomto smere vyplýva povinnosť správneho orgánu poskytovať účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, také poučenie, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

6. V danom prípade žalovaná pred vydaním rozhodnutia zaslala spoločnosti HANEX SK, s.r.o. oznámenie o začatí správneho konania s pomerne podrobným popisom zistení inšpektorov SOI z kontrol vykonaných v dňoch 05.06.2015, 03.07.2015 a 30.07.2015 a ich právneho posúdenia ako porušenia zákona o bezpečnosti hračiek s poučením o práve vyjadriť sa k zisteným nedostatkom, k podkladom a spôsobu ich zistenia, ako aj o možnosti navrhnúť doplnenie dokazovania v lehote 8 dní, s tým, že v prípade nevyužitia týchto možností správny orgán vydá podľa § 46 Správneho poriadku rozhodnutie vo veci. Podľa názoru krajského súdu takto poskytnuté poučenie predstavuje pre účastníka dostatok informácií potrebných na zabezpečenie účinnej obrany v tomto štádiu konania a nie je dôvodné posudzovať ho ako postup odporujúci zákonu, znevýhodňujúci účastníka alebo mu priamo spôsobujúci ujmu na jeho procesných právach. V oznámení o začatí správneho konania bol účastník oboznámený so všetkými dôkazmi (podkladmi), z ktorých záver správneho orgánu o porušení zákona vychádza - s inšpekčným záznamom (odovzdaným zamestnancovi účastníka v jeho prevádzkarni pri výkone kontroly), nebezpečným výrobkom (v dispozícii účastníka konania) a oznamom o nebezpečnosti tohto výrobku zverejneným na verejne prístupnej internetovej stránke žalovanej.

7. Skutočnosť, že tieto dôkazy pred vydaním rozhodnutia neboli vykonané za účasti účastníka na ústnom pojednávaní, ktoré správny orgán podľa zákona nie je povinný nariadiť vždy, ale podľa § 21 ods. 1 Správneho poriadku ho nariadi, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon, neznamená, že dôkazy neboli vykonané vôbec alebo že boli

porušené zásady trestného konania uplatniteľné aj v tomto druhu správneho konania. Odhliadnuc od toho, že žalobkyňa vo svojom odkaze na trestné konanie takúto zásadu neidentifikovala, možno v tejto súvislosti poukázať na to, že aj trestný poriadok upravuje formu rozhodnutia - trestný rozkaz, ktorým súd rozhoduje bez prejednávania veci na pojednávaní a vykonaní dôkazov v súdnom konaní bez účasti obvineného, a ktorým je možné uložiť tresty, vrátane trestu odňatia slobody, výraznejším spôsobom zasahujúce do integrity obvineného ako pokuta uložená v správnom konaní.

8. Pokiaľ žalobkyňa v súvislosti s jej tvrdením, že v prípade účastníka správneho konania HANEX SK, s.r.o. pre možnosť konštatovania porušenia ustanovenia § 7 ods. 1 písm. d) zákona č. 78/2012 Z.z. nebola naplnená zákonná podmienka, podľa ktorej kontrolovaný subjekt vedel alebo by mal vedieť, že hračka nespĺňa požiadavky podľa § 3 a prílohy č. 2, nakoľko žalovaná nedodržala spôsob zverejnenia informácie o nebezpečnosti výrobku podľa § 6 ods. 9 zákona č. 250/2007 Z.z. zaslaním informácie o nebezpečnom výrobku na zverejnenie verejnoprávny informáciami inštitúciám, je potrebné podľa názoru krajského súdu konštatovať, že povinnosť žalovanej vyplývajúca z ustanovenia § 6 ods. 9 zákona č. 250/2007 Z.z. nie je dôvodné spájať s vedomosťou HANEX SK, s.r.o. alebo možnosťou nadobudnúť vedomosť o nebezpečnosti konkrétneho výrobku. Zaslание oznamu verejnoprávny informáciami inštitúciám podľa tohto ustanovenia je povinnosťou orgánu dozoru súvisiacou primárne s ochranou spotrebiteľa, ktorému je zverejnenie určené, pričom, logicky, ani preukázanie splnenia tejto povinnosti nemôže byť súčasne preukázaním, že informácie boli verejnoprávny médiami zverejnené a že distribútor tak mal možnosť sa s informáciami oboznámiť. Na strane druhej nesplnenie tejto povinnosti žalovanou nemožno vyvodzovať z toho, že spisový materiál správneho orgánu neobsahoval e-mail dokladujúci odoslanie informácie nesúvisiacej v čase jej odoslania s konkrétnym kontrolovaným subjektom.

9. Nadobudnutie vedomosti distribútora (predajcu, dovozcu, dodávateľa) z takto zverejnenej informácie predpokladá sledovanie verejnoprávneho média práve v okamihu zverejnenia informácie, na rozdiel od čoho trvalé zverejnenie takejto informácie na internetovej stránke orgánu dozoru zriadenej za takýmto účelom alebo v systéme RAPEX určenom práve pre nebezpečné výrobky poskytuje distribútorovi možnosť kontroly bezpečnosti výrobku kedykoľvek - v čase nadobúdania výrobku pre svoju obchodnú činnosť alebo počas trvania tejto činnosti. V neposlednom rade verejný záujem chránený zákonom o bezpečnosti hračiek nepochybne robí legitímnou požiadavkou na podnikateľské subjekty sprístupňujúce hračky na trhu, aby pasívne nespoliehali na možnosť, že sa k informácii o nebezpečnosti „svojho“ výrobku náhodne dostanú prostredníctvom verejnoprávnych médií rovnako ako konečný spotrebiteľ, ale aby informácie o výrobku aktívne vyhľadávali, na čo primárne slúžia špecializované stránky orgánu dozoru. Nakoľko zverejnenie informácie o nebezpečnosti hračky na špecializovanej internetovej stránke žalovanej v dobe predchádzajúcej vykonaniu kontroly v prevádzke HANEX SK, s.r.o. nebolo spochybnené, v rozpore s právnym názorom žalobkyne nemal krajský súd pochybnosť ani o naplnení skutkovej podstaty správneho deliktu, o ktorom žalovaná rozhodla žalobou napadnutým rozhodnutím zo dňa 07.10.2015.

10. O trovách konania rozhodol krajský súd s poukazom na skutočnosť, že v tomto konaní úspešnému žalovanému žiadne trovy nevznikli.

III.

Konanie na kasačnom súde

11. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, a to z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., v ktorej navrhla kasačnému súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

12. Sťažovateľka namietala, že krajský súd si v podstate osvojil argumentáciu žalovaného. V konaní bolo viackrát poukázané na neexistenciu relevantného dôkazu o tom, že účastník konania vedel, alebo mohol vedieť o nebezpečnosti výrobku. Sťažovateľka tiež namietala, že žalovaná a ani krajský súd sa nevysporiadali s obdobnou právnou vecou, v ktorej sa vyhovel protestu prokurátora.

13. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhla kasačnému súdu, aby kasačnú sťažnosť ako neopodstatnenú zamietol.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

14. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24. novembra 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

15. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu sťažovateľky, ktorou sa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovanej o uložení pokuty, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako kasačný súd, preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovanej, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľky sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa kasačný súd stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil krajský súd zo zistení uvedených sťažovateľkou a žalovanou, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

16. Podľa § 7 ods. 1 písm. d) zákona č. 78/2012 Z.z. distribútor nesmie sprístupniť hračku na trhu, ak vie alebo by mal vedieť, že hračka nespĺňa požiadavky podľa § 3 a prílohy č. 2.

17. Podľa § 23 ods. 1 písm. a) zákona č. 78/2012 Z.z. orgán dohľadu uloží výrobcovi, dovozcovi, splnomocnenému zástupcovi alebo distribútorovi pokutu od 1 500 do 50 000 eur, ak poruší povinnosť podľa § 4 ods. 1 písm. a) a k), § 6 ods. 1 písm. b), § 6 ods. 2 písm. f), § 7 ods. 1 písm. d) alebo § 7 ods. 2 písm. b).

18. Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeľi v konaní ujmu.

19. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

20. Kasačný súd po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu, po preskúmaní napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku a zároveň dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľky nie sú dôvodné.

21. Kasačný súd sa stotožnil so záverom krajského súdu ako aj žalovanej, že ďalší účastník sa dopustil správneho deliktu podľa § 7 ods. 1 písm. d) zákona č. 78/2012 Z.z., za čo mu bola v administratívnom

konaní podľa § 23 ods. 1 písm. a) zákona č. 78/2012 Z.z. uložená sankcia - pokuta vo výške 2.000 €.

22. Z § 7 ods. 1 písm. d) zákona č. 78/2012 Z.z. vyplýva, že nie je potrebné, či zodpovedný subjekt „vedel alebo mohol vedieť“, ale či „vedel alebo mal vedieť“ o skutočnosti, že hračka nespĺňa zákonné požiadavky, a napriek tomu ju sprístupnil na trhu. K námietke žalobkyne o neexistencii dôkazu o vedomosti ďalšieho účastníka o nebezpečnosti výroku kasačný súd uvádza, že nie je dôvodná. Z administratívneho spisu totiž vyplýva, že žalovaná zaslala dňa 05.06.2014 prostredníctvom e-mailu informáciu o nebezpečnosti výrobku verejnoprávnej inštitúcií na zverejnenie oznamu. Táto informácia bola dňa 05.06.2014 zverejnená tiež na webovom sídle žalovanej a následne aj na iných verejne známych stránkach (napr. www.dtest.sk dňa 20.08.2014). Je všeobecne známou skutočnosťou, že žalovaná na svojej webovej stránke poskytuje informácie o nebezpečných výrobkoch dostupné nielen spotrebiteľom, ale aj podnikateľom v snahe zjednodušiť tak informovanie verejnosti o nebezpečných výrobkoch nielen na národnom trhu SR, ale aj na vnútornom trhu EÚ. Informácia o tomto konkrétnom výrobku bola zverejnená na stránke žalovanej dňa 05.06.2014, čo je rok predtým, ako bol výrobok v prevádzke ďalšieho účastníka nájdený a z čoho jednoznačne vyplýva, že ak by mal ďalší účastník záujem získať informáciu o bezpečnosti výrobku, mohol si ju overiť na stránke žalovanej. Kasačný súd má preto za to, že ďalší účastník ako distribútor mal vedieť už len z titulu svojho postavenia ako profesionálneho hospodárskeho subjektu na trhu pri zachovaní odbornej starostlivosti, že výrobok - hračka v jeho ponuke, nespĺňa požiadavky v zmysle zákona.

23. Z administratívneho spisu tiež vyplýva, že žalovaná zaslala ďalšiemu účastníkovi oznámenie o začatí správneho konania s popisom zistení inšpektorov z vykonaných kontrol u ďalšieho účastníka a ich právneho posúdenia a s poučením podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku. Informácie uvedené v oznámení o začatí správneho konania považuje kasačný súd za dostatočné na zabezpečenie účinnej obrany ďalšieho účastníka v tomto štádiu konania. Nenariadenie ústneho pojednávania v administratívnom konaní nie je podľa názoru kasačného súdu v rozpore so Správnym poriadkom, pretože ďalší účastník v administratívnom konaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by prispeli k objasneniu veci a nariadenie ústneho pojednávania neustanovuje ani osobitný predpis.

24. K ďalším všeobecným námietkam sťažovateľky kasačný súd dáva do pozornosti, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04). Kasačný súd má za to, že krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal, vysporiadal sa s podstatnými námietkami sťažovateľky a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, pričom dospel k správny a nepochybným záverom o zákonnosti preskúmaného rozhodnutia.

25. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľky sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

26. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľke, ktorá v tomto konaní nemala úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a rovnako aj žalovanej nárok na ich náhradu nepriznal v súlade s § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.

27. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.